

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

V E S T N I K

3
2015

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

3,90
EUR

917703501434008

TEMA MESECA

**Razgledni
stolpi**

INTERVJU

**Nuša Romih Masnoglav
Nicolas Potard**

Z NAMI NA POT

Tritisočaki Visokih Tur

120 let
Planinskega
vestnika

NOVO V PLANINSKI ZALOŽBI – PREDNAROČILO

Julijske Alpe: enciklopedični vodnik

Klasični vodnik po osrednjem slovenskem pogorju – na popolnoma prenovljen način!

PZS pripravlja serijo vodnikov po Julijskih Alpah. Ti enciklopedični vodniki kot prava enciklopedija v malem sistematično opisujejo vse na določenem območju, od najenostavnejših markiranih poti do zahtevnih brezpotij in celo lažjih plezalnih smeri. Gre za težko pričakovano prenovitev legendarnega dela *Julijske Alpe* Tineta Miheliča, vendar prilagojeno modernemu uporabniku. Pisci so izkušeni entuziasti, ki so vse opise preverili z lastnimi nogami in jih napisali tako za planince, ki delajo prve korake v gorski svet, kot za najbolj izkušene stezosledce in ljubitelje brezpotij ter normalnih pristopov na osamljene špice. Vodnike odlikuje sistematičnost, saj se strogo držijo enciklopedične zasnove. Opisom dolin in izhodišč za posamezna področja sledi poglavje o kočah in zavetiščih, najpomembnejši del pa so seveda opisi vseh vrhov in poti nanje. Knjige upoštevajo modernega uporabnika, tako da gre dejansko za hibrid med klasičnimi enciklopedičnimi in sodobnejšimi, bralcem prijaznejšimi izbirnimi vodniki. Pregledna in nazorna zasnova izpostavlja najpomembnejše podatke, dodane pa so GPS-koordinate vseh pomembnih točk in ilustrativne fotografije, ki pomagajo pri orientiranju. Iskanje podatkov še olajša prenovljena grafična podoba.

Julijske Alpe: Skupini Mangarta in Jalovca, Jože Drab

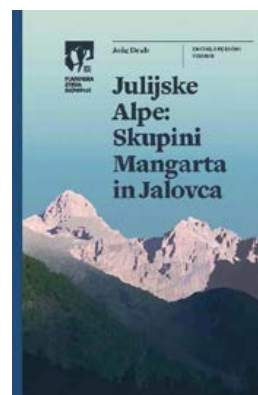
Enciklopedični vodnik

Vodnik se osredotoča na severozahodni del Vzhodnih Julijskih Alp z opisi nekaterih najbolj znanih slovenskih vrhov pa tudi nekaterih najbolj cenjenih koticov za iskalce gorske samote. Glavna junaka sta seveda najvišja, Mangart in Jalovec, družbo pa jima delajo razgledne Mojstrovke, grebeni Bavškega Grintavca in skalnate Ponce, v zaraščeno divjino pozabljeni Predelski Vršiči, remšendolske gore in skupina Ciprnika, samotni Pelci, Pihavci in skrivnostne strmine Loške stene.

Format: 130 mm x 210 mm; 232 strani, integralna šivana vezava, polokrogel hrbet

Vodnik bo izšel v prvi polovici aprila, zato velja prednaročniška cena 23,99 €* (redna cena 29,90 €*) do 15. aprila 2015.

*DDV je vključen v ceno. Poštino plača naročnik.

Zahodne Julijske Alpe, Klemen Janša

Enciklopedični vodnik

Zvezek prinaša opise mikavnega zahodnega dela Julijcev, ki so pretežno na italijanski strani meje. Poleg dobro obiskanih vrhov v skupinah Kanina, Viša in Montaža so v njem opisi nekaterih malo znanih področij, ki do sedaj v slovenščini še niso bila tako podrobno predstavljena in so zato še toliko bolj mamljiva: razdrapane Naborjetske gore nad divjo dolino Dunje, samozavestni greben Muzcev, dolgi greben Stola in Karmana pa od ljudi in boga pozabljeni vrhovi zahodno od Strme peči. Tako natančnega vodnika zanje ni niti v italijanščini!

Format: 130 mm x 210 mm; 348 strani, integralna šivana vezava, polokrogel hrbet

Vodnik bo izšel do konca maja, zato velja prednaročniška cena 23,99 €* (redna cena 29,90 €*) do 31. maja 2015.

*DDV je vključen v ceno. Poštino plača naročnik.

V primeru, da boste naročili oba vodnika, vam bomo brezplačno priložili še planinsko karto *Julijske Alpe – zahodni del*.

POMEMBNO OBVESTILO:

S 26. avgustom 2014 je stopil v veljavo Zakon o enotni ceni knjige, zato bodo prednaročila veljala samo v primeru, da bo plačana prednaročniška cena do zgoraj omenjenih datumov. Vodnika lahko naročite, kot je navedeno spodaj, ali pa nam pošljete naročilnico, ki je priložena *Planinskemu vestniku*, mi pa vam bomo poslali predračun za plačilo.

Ne zamudite ugodne priložnosti in naročite v prednaročilu! Že pred tem pa se lahko o Julijskih Alpah podučite ali se zanje navdušite v dodatnem uvodnem delu, ki je brezplačno objavljen na spletu: <http://julijci.pzs.si/>.

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **po faksu**: 01 43 45 691, **na brezplačni telefonski številki**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **v spletni trgovini PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, v sredo od 9. do 17. ure, v petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, **telefon**: 08 380 67 30, **faks**: 04 589 10 35, **e-naročila**: info@planinskimuzej.si.

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
115. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik),
mag. Marjan Bradesko, Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, dr. Irena Mušič Habjan,
dr. Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek,
Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak

LEKTORIRANJE:

Mojca Volkar Trobešek, Marta Krejan Čokl,
Katarina Marin Hribar, Mira Hladnik

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 4800 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte
po elektronskem mediju na naslov uredništva
ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne
vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave
ali neobjave, krajsanja, povzemanja ali delnega
objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo
uredniško politiko in prostorskimi možnostmi.
Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva
in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez
privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po
telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-
8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana.
Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna
številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25%
popusta na letno naročnino Planinskega vestnika.
Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu
številke. Ob spremembi naslova navedite tudi
stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do
1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirajo Ministrstvo za Solstvo in šport RS,
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS
in Javna agencija za knjigo RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Smučanje z Viševnika
Foto: Oton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno
preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih
opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila
na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora.
Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega
se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo
iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo
revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta
prevzeti nobene odgovornosti za morebitne
poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel
kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po
navodilih iz te revije.

Čemu izkazovati pripadnost planinski organizaciji?

Prvi meseci vsakega leta prinesejo poleg pomladne otoplitve tudi nekatere, za nas zelo pomembne podatke. To je število članstva v planinski organizaciji in seveda število naročnikov, to je vas, zvestih bralcev naše revije. Od takih bralcev je seveda odvisna tudi prihodnost izdajanja naše revije, ki je pravkar praznovala 120-letnico izhajanja.

Situacija, v kateri se ljubitelji gora nahajamo, ni rožnata in zgolj po naključju sovпада s splošno krizo, ki zadnjih nekaj let pretresa svet. Kriza, ki vpliva na upad članstva v Planinski zvezi Slovenije, pa je še bistveno dolgotrajnejša, saj se z njo soočamo že petindvajset let. Leta 1989 smo imeli v svojih vrstah več kot dvakrat toliko članov, kot jih imamo danes. Kar dobrih 114.000 jih je bilo, od tega več kot polovica mladih. Nato pa je prišlo do preloma. Prejšnja država je razpadla in Slovenci smo dosanjali neke sanje. Žal so se tedaj spremenile tudi vrednote, ki so nekoč zagotavljale množičnost v planinski organizaciji. Postajali smo vse bolj potrošniki in individualisti, časa pa smo imeli na voljo vse manj. Tudi za gore. In sledil je vztrajen osip članstva PZS, s čimer se od tedaj spopada že naše tretje predsedstvo.

Včasih smo morda še preračunavali, da se članarina popolnoma povrne s popustom pri prenočevanju, če le dvakrat prespimo v planinski koči. Z leti pa smo se začeli spreminjati v enodnevne planince, tudi v primeru dolgih tur, in takega kalkuliranja je vse manj.

Čemu torej še izkazovati pripadnost, če pa nam računica na prvi pogled ne prinaša več nobenih koristi? Odgovor je na dlani – zato, ker že pri osnovnem članstvu, ki predstavlja vrednost kosila ali večerje za dva, poleg popusta pri prenočevanju in delnem zavarovanju v resnici dobimo nekaj več – prihodnost planinstva. Res je, da lahko hodimo tudi sami in večina obiskovalcev gora je nenazadnje prav taka. Toda zamislimo se. Kaj bi bilo, če bi bili takšni vsi? Poti, po katerih hodimo, bi se v nekaj letih zarasle ali propadle. Koče, ki jih ne bi mogli več vzdrževati, pa nam ne bi več nudile niti zavetja ob vremenskih spremembah, če nas že doslej niso zanimale kot možnost prenočišča ali okrepčila. Gore bi s tem ponovno postale nevarne, kot so bile pred stoletji.

Z letošnjim letom je bil *Planinski vestnik* izločen iz članarin A in A+ zato, da bi planincem, ki hodijo v tuje gore, lahko ponudili kvalitetnejše zavarovanje. Našo revijo je to prizadelo, saj je s tem izgubila dobro četrtno svojih naročnikov, a pravico do svobodne izbire seveda podpiramo. Hkrati pa je zelo zgovoren podatek, da kar dobra tretjina naših naročnikov sploh ni članov PZS, kar nedvomno pomeni, da prisila ni bila tako huda in da ste bralci večinoma res zadovoljni z vsebino in obliko *Planinskega vestnika*.

Naj se sliši še tako iztrošeno, a zavedati se moramo, da je naša moč preživetja le v slogi in skupnem reševanju težav. Zato je prav, da podpiramo pripadnost naši planinski organizaciji, saj bodo le tako lahko na voljo varne poti, odprte koče, skratka zagotovljena bo prihodnost našega planinstva v sedanji obliki. Vsi člani PZS pa imate letos tudi 25-odstotni popust pri naročnini naše revije. To je vsekakor informacija, ki bi morala biti zanimiva tako za naročnike, ki še niso včlanjeni v PZS, kot tudi za tiste, ki bi radi našo revijo prebrali ali v njej celo delili kakšno svoje nepozabno doživetje. Vzemite to kot povabilo. Gore smo si pred stoletjem že izborili, sedaj jih moramo zgolj še obdržati.

Dušan Škodič

4 Tema meseca

Razgledni stolpi

Gorazd Gorišek

Pogled na Plački vrh z razglednim stolpom. Foto: Gorazd Gorišek

28 Z nami na pot

Tritisočaki Visokih Tur

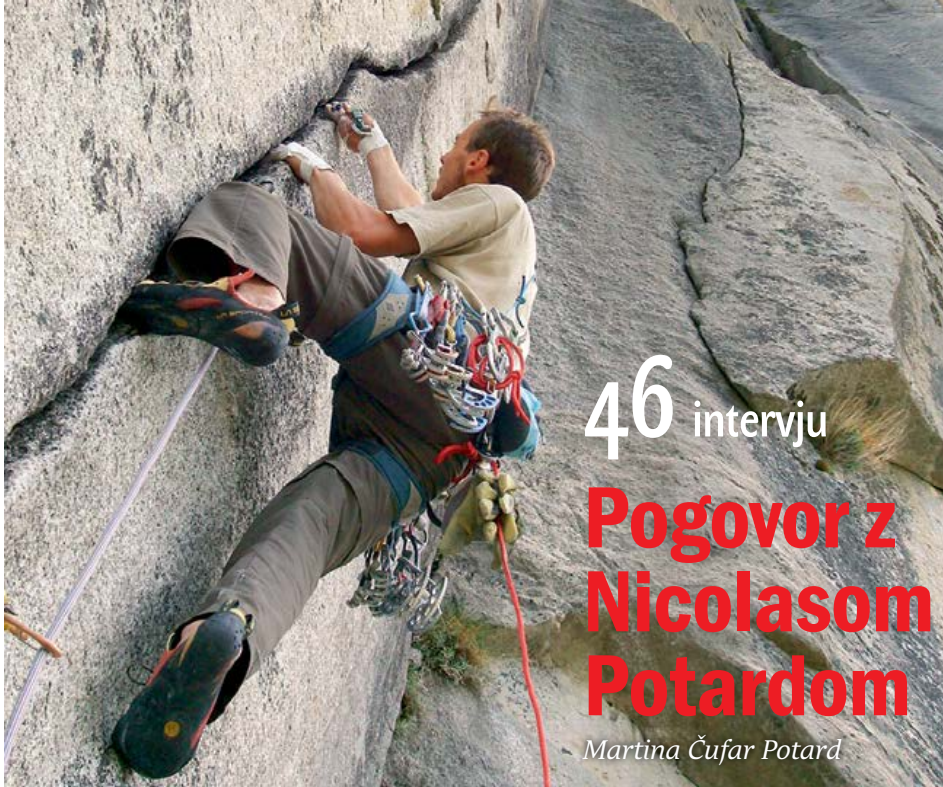
Mitja Peternel

Opisi tur

- ▬ Säuleck
- ▬ Racherin
- ▬ Goldbergspitze
- ▬ Mittlerer Malteiner Sonnblick

Visoko nad dolino Val Brenta Alta, levo Cima Tosa in Crozzon di Brenta, na obzorju Cima Presanella Foto: Aleksandar Gospić

46 intervju

Pogovor z Nicolasom Potardom

Martina Čufar Potard

UVODNIK

Čemu izkazovati pripadnost planinski organizaciji? 1

Dušan Škodič

TEMA MESECA

Razgledni stolpi 4

Gorazd Gorišek

TEMA MESECA

Razgled s poraščenih vrhov 14

Anka Vončina

TEMA MESECA

Gradnja razglednega stolpa je resno delo 16

Gorazd Gorišek

INTERVJU

Pogovor z Nušo Romih Masnoglav 18

Mateja Pate

KOLUMNA

Ljudska dediščina naših gora – dota za prihodnost turizma 21

Dušica Kunaver

NAD NOVO GORICO

Sveta Gora, Vodice in Škabrijel 22

Olga Kolenc

ZGODOVINA

Nadzor meje nad Tolminko 26

Grega Žorž

Z NAMI NA POT

Tritisočaki Visokih Tur 30

Mitja Peternel

SPOMINI

Strah je votel, ampak problem ostane 39

Peter Muck

LITERARNI RAZPIS

V viharju na Snežniku 42

Marjeta Štrukelj

REPORTAŽA

Po slovenski planinski poti v 30 dneh 44

Pia Peršič

INTERVJU

Pogovor z Nicolasom Potardom 46

Martina Čufar Potard

GEO-IZLET

Ob poti na Tolminske Ravne 50

Boštjan Rožič

ZDRAVJE

Planinstvo na recept 54

Petra Zupet

TURNO KOLESARSTVO

Pogovor z Jožetom Rovanom 56

Dušan Škodič

PLANINSKO GOSPODARSTVO

Planinstvo gre v smer turizma 58

Po sporočilu za javnost povzela Tina Leskošek

PRIMER DOBRE PRAKSE

Projekt Planinske vasi 59

Po sporočilu za javnost povzel Mire Steinbuch

VRHUNSKI DOSEŽKI

Podeljena najvišja priznanja v alpinizmu in športnem plezanju 60

Manca Čujež

KOMISIJA ZA EVROPSKE PEŠPOTI

Štirideset let slovenske evropske pešpoti 62

Po sporočilu za javnost povzel Mire Steinbuch

VARSTVO NARAVE

Prvi pomladni metulji 63

Dušan Klenovšek

PISMO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE

Lovstvo ter spoštovanje do narave 64

Jasna Kovačič Siuka

FILM

Glavno nagrado mesta Domžale prejel film *Metanoia* 65

Po sporočilu za javnost povzel Mire Steinbuch

NOVICE IZ VERTIKALE 66

ŠPORTNOPEZALNE NOVICE 68

LITERATURA 68

PREBRALI SMO 70

PLANINSKA ORGANIZACIJA 70

TNP 71

Vsebine vseh *Planinskih vestnikov* od leta 1895 dalje na www.pvkazalo.si